

از مجموعه سخنرانی‌های «چارلز آلبرت نورتون»

دانشگاه هاروارد (۲۰۱۵)

خاستگاه دیگران

تونی موریسون | ترجمه‌ی احمد حسینی

آقای

تهران

۱۳۹۸

موریسون، تونی، ۱۹۳۱ -	سرشناسه
Morrison, Toni	عنوان و نام پدیدآور
جاستگاه دیگران/ تونی موریسون؛ ترجمه احمد حسینی؛ ویرایش خنیاار فهیمی	مشخصات نشر
تهران: کارگاه انفاق، ۱۳۹۸ .	مشخصات ظاهری
[۱۱۹] ص.	فروست
خطابه‌های تونون؛ ۱.	شابک
978-622-7047-08-0	وضعیت فهرست نویسی
فیبا	بازداشت
عنوان اصلی: The origin of others. ©2017.	موضوع
بردگی و برده‌داری -- ایالات متحده -- تاریخ	موضوع
Slavery -- United States -- History	موضوع
تبعیض نژادی -- ایالات متحده	موضوع
Race discrimination -- United States	موضوع
حسینی، احمد، ۱۳۴۷ - مترجم	شناسه افزوده
E۲۲۲	رده بندی کنگره
۳۰۶/۳۶۲۰۹۷۳	رده بندی دیویی
۵۲۵۲۵۱۶	شماره کتابشناسی ملی

تلفن همراه: ۰۹۳۵۱۷۵۹۶۶۲
صندوق پستی: ۱۹۷۳۸۷۵۶۱۳
ایمیل: info@ettefagh.pub
کانال تلگرام: t.me/ettefaghpub
وبسایت: www.ettefagh.pub
صفحه‌ی اینستاگرام: instagram.com/ettefagh.pub

اتفاق

اهالی «کارگاه اتفاق»:

سرمدیو: مسعود شهریاری

مدیر هنری: موزان محقق

ویرایش: کامانقطه (خسایار فهیمی)

مدیر تولید و فروش: قارن سوادکوهی

حروف‌چینی: معصومه ارمغان

استودیوی صدا: کارگاه اتفاق (حامد کیان)

مدیر فنی: ساسان هراچی

آلتیه: شبنم خاکی

خاستگاه دیگران

نویسنده: نوئی موریسون

مترجم: احمد حسینی

ناشر: کارگاه اتفاق

نویت چاپ: اول/ زمستان ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: چاپ قشقای

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۴۷-۰۸-۰

همه‌ی حقوق برای کارگاه اتفاق محفوظ است.

۱۱	دانش ناشر
۲۱	پیشگفتار از تانهاسی کوتس
۳۳	۱. رومانتیزم کردن برد
۴۷	۲. بیگانه بودن با سنگ شدن
۶۳	۳. فتیش رنگ
۷۵	۴. پیکره‌بندی سیاهی
۹۱	۵. روایت از دیگری
۱۰۳	۶. وطن بیگانه
۱۱۷	تقدیر و تشکر

یادداشت ناشر

د. باره‌ی مجموعه‌ی «سخنرانی‌های نورتون»

چارلز الیوت نورتون (۱۸۲۷-۱۹۰۱) در ایران چهره‌ی شناخته‌شده‌ای نیست، اما در انتهای قرن نوزدهم او فرهیخته‌ترین چهره‌ی ایالات متحده می‌دانستند. او علاوه بر این که نخستین رئیس انستیتوی باستان‌شناسی آمریکا^۱ و از بنیان‌گذاران اصلی مجله‌ی آتلانتیک و نخستین استاد رشته‌ی «دانشه‌شناسی» در هاروارد بود، اولین بررسی تاریخ هنر در آکادمی هنرهای زیبای دانشگاه هاروارد را هم به‌پوشانده بود.

«سخنرانی‌های نورتون» در باب شعر^۲ نیز عنوان بررسی استادی و سلسله‌نشست‌هایی است که این آکادمی هر ساله برپا می‌دهد. این برجسته و جامع‌الاطراف تاریخ‌دان دانشگاه هاروارد برگزار می‌کند. این سلسله‌سخنرانی‌ها از سال ۱۹۲۵ با ایراد سخنرانی شاعر و محقق استرالیایی، گیلبرت مورای^۴ (۱۸۶۶-۱۹۵۷)، با عنوان «سنت کلاسیک

1. Charles Eliot Norton

2. archaeological institute of America (AIA)

3. The Charles Eliot Norton Professorship of Poetry

4. Gilbert Murray

در شعر^۱ آغاز شد و به غیر از چند وقفه‌ی کوتاه — از جمله یک وقفه‌ی شش‌ساله در زمان جنگ جهانی دوم — پیوسته تا زمان نگارش این یادداشت در سال ۲۰۱۸، و با سخنرانی سینماگر آمریکایی، فردریک وایزمن^۲، با عنوان «وایدانگل» ادامه پیدا کرده است. این سخنرانی‌ها هر ساله در سالن «تئاتر ساندرس»^۳ در دانشگاه هاروارد برگزار می‌شود و هرچند ورود به این سخنرانی‌ها برای عموم آزاد است، در سال‌های اخیر بلیط‌فروشی اینترنتی نیز برای شرکت در آن به راه افتاده است. در طی پنجاه‌ونه سخنرانی‌ای که تاکنون تحت عنوان این کرسی برگزار شده است، هر بار از یک نویسنده، نقاش، شاعر، عکاس، معمار، سینماگر، منتقد^۴ و زینبین برجسته دعوت شده است تا چکیده‌ی نظریات و تحقیقاتش را در قالب شش سخنرانی به گوش مخاطبان برساند. از این‌ها شاید این سخنرانی‌ها را بیشتر باید مجموعه‌ای از درس‌گفتارها دانست که متفاهات از خطابه‌های معمول هنرمندان است.

نکته‌ی عجیب سخنرانی‌های نورتن، دانشگاه هاروارد این است که اطلاعات بسیار اندکی در باب این کرسی استادی وجود دارد و حتی در تقویم رسمی دانشگاه هاروارد نیز نامی از آن برده نشده است و در کتاب‌هایی که پژوهشگران درباره‌ی تاریخ دانشگاه هاروارد منتشر کرده‌اند نیز اطلاعاتی از سخنرانی‌های نورتن نیست. در آرشیو هاروارد هم به غیر از تعدادی دست‌نوشته و پوستره‌ای فایوان و یک بلیط ورودیه‌ی سخنرانی «لئونارد برنشتاین»^۵ اطلاعات دیگری وجود ندارد. اساساً برای شروع این سخنرانی‌ها تاریخ مشخصی هم تعیین نکرد جز این‌که می‌دانیم در حدود سال ۱۹۲۵ یکی از فارغ‌التحصیلان قدیمی هاروارد به نام «چارلز استیلمن»^۶ (فارغ‌التحصیل ۱۸۹۸)

1. Frederick Wiseman

2. Sanders Thearte

3. Leonard Bernstein

4. C. C. Stillman

کمک هزینه‌ای دویست هزار دلاری را برای برپایی این کرسی به یاد چارلز الیوت نورتون به هاروارد هدیه می‌کند. مطابق با شرایط تعیین شده‌ی استیلمن دانشگاه می‌بایست هر ساله بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های ملیتی و نژادی، افراد حائز اعتباری در سطح بین‌المللی را برای سخنرانی «در باب شعر» برگزینند؛ البته «شعر» نه در معنای محدود اوزان و قوافی، بلکه در وسیع‌ترین معنای آن و به تعبیری مترادف با بیان هنری در تمامی رشته‌هایی که با شاعرانه‌گی در پیوند هستند. این نکته‌ای است که صراحتاً در توصیه‌نامه‌ی الحاقی آقای استیلمن هم وجود داشته است. به طور کلی غیر از چند سخنرانی که مستقیماً در باب شعر بوده‌اند، هیچ کدام از سخنرانی‌ها به طور مشخص به شعر در معنای اختصاصی آن اجماعی آشکار ندارند؛ هم‌چنین بنا به توصیه‌ی استیلمن هیأت پنج نفری انتخاب سخنران باید با جست‌وجو و تفحص، از میان رشته‌های «الامی» و «غیر کلامی» به صورت متناوب فردی را برای ایراد خطابه‌ی سالانه تحصیلی مدی برگزینند. این هیأت پنج نفره هر ساله از سوی رئیس دانشگاه هاروارد منسوب می‌شوند و باز هم به توصیه‌ی استیلمن باید فرد پنجم آن همواره شخص مورد مشورتی خارج از دانشگاه و خارج از حوزه‌ی ایالات متحده باشد. کرسی استادی چارلز الیوت نورتون به مدت بیست سال در اختیار این استاد برگزیده‌ی بین‌المللی قرار می‌گیرد و استاد مدعو برای ایراد سخنرانی‌های نورتون باید بیشترین حد شهریه‌ی یک استاد ممتاز از هاروارد را دریافت کند و در طول مدت اقامتش در هاروارد این شخص سخنرانی را ارائه کند.

اگر بخواهیم از میان سخنرانان برجسته‌ی نورتون در سال‌های گذشته چند شخصیت را خلاصه‌وار نام ببریم^۱، باید به ترتیب تاریخ دعوت‌شان

۱. فهرست کامل این سخنران‌ها و نام درس‌گفتارهایشان را می‌توان در صفحه‌ی ویکی‌پدیای سخنرانی‌های نورتون مطالعه کرد.

به هاروارد و نام‌آشنایی‌شان در ایران به این اسامی اشاره کنیم: تی. اس. الیوت (۱۹۳۲)، رابرت فراست (۱۹۳۵)، ایگور استراوینسکی (۱۹۳۹)، اروین پانفسکی (۱۹۴۷)، تورنتون وایلدنر (۱۹۵۰)، آرون کاپلند (۱۵۹۱)، ای. ای. کامینگز (۱۹۵۲)، هربرت رید (۱۹۵۳)، بن شان (۱۹۵۶)، خورخه لویس بورخس (۱۹۶۷)، لیونل تریلینگ (۱۹۶۹)، اکتاویو پاز (۱۹۷۱)، لئونارد برنشتاین (۱۹۷۳)، نوتروپ فرای (۱۹۷۴)، هلن گاردنر (۱۹۷۹)، فرانک استلا (۱۹۸۳)، چسلاو میلوش (۱۹۸۱)، ایتالو کالوینو (۱۹۸۵)، هارولد بلوم (۱۹۸۷)، جان کیچ (۱۹۸۸)، جان اشبری (۱۹۸۹)، امبرتو اکو (۱۹۹۲)، نادین گورد (۱۹۹۴)، جورج اشتاینر (۲۰۰۱)، دنیل برن بویم (۲۰۰۶)، ای. جان مارک (۲۰۰۹) و تونی موريسون (۲۰۱۵) که اکنون ترجمه‌ی خطاب‌اش ادر دیت دارد؛ هم‌چنین از کسانی چون دبلیو. اچ. اودن و ادموند ویلسون — که به‌یاد می‌آوریم — یا فوبیای سخنرانی برای جمعیت داشت — و چند تن دیگر هر باید نام برد که هیچ‌گاه دعوت هاروارد را برای ایراد نطق در این کرسی پراهمیت نپذیرفتند.

هر سخنرانی که دعوت را می‌پذیرد، در بین این‌ها باید برای مجموعه‌ی سخنرانی‌هایش عنوانی بگذارد، به‌طوری‌که است متن دست‌نویس شش سخنرانی از پیش منتشر نشده‌اش را به انتشارات دانشگاه قرار دهد که معمولاً توسط خود هاروارد منتشر می‌شود. هر چند در سال‌های اخیر، سخنرانی‌ها هم‌چون همین کتابی که در دست دارید با گذشت مدت اندکی از زمان ایرادشان منتشر می‌شوند اما در گذشته عموماً از سوی هاروارد برای انتشارشان وجود نداشت — نوار سخنرانان در بخش سی سال در بایگانی خاک خورد و بعد پیاده و منتشر شد، یا سخنرانی ایگور استراوینسکی با عنوان «شش درس در بوطیقای موسیقی» که سال ۱۹۳۹ ایراد شد نیز سی‌ویک سال بعد در سال ۱۹۷۰ منتشر شد. تأخیری طولانی که الزاماً از شگفت‌انگیز بودن این سخنرانی‌ها

نمی‌کاهد. هاروارد علاوه بر این که این متن‌ها را (غیر از پنج مورد) ویرایش و منتشر کرده است، همه‌ی آن‌ها را در بایگانی‌اش نگهداری می‌کند. غیر از موارد محدودی نظیر رابرت فراست شاعر که هیچ‌گاه متن گفته‌هایش را در اختیار دانشگاه نگذاشت (احتمالاً به این علت که از حافظه سخنرانی می‌کرد) یا تورنتون وایلدر که اعتقادی به انتشار متن انتقادی نداشت یا بورخس که به خاطر نابینایی از روی متن نوشته‌شده‌ای نمی‌خواند و فقط نوار سخنرانی‌هایش در بایگانی هاروارد موجود است. سخنرانی‌های نورتن بورخس در کتابی با عنوان این هنر شعر به فارسی نیز ترجمه و منتشر شده است. به غیر از این کتاب، پنج کتاب از سری شش سخنرانی نورتن به فارسی ترجمه و منتشر شده است که نخستین آن‌ها کتاب «عسل و تاثیرگذار ایتالو کالوینو با عنوان شش یادداشت برای هزاره‌ی بعدی» است با ترجمه‌ی لیلی گلستان. سخنرانی‌ای که کالوینو هیچ‌وقت موفق به ایراد آن شد و درست شب قبل از پروازش به سمت آمریکا از دنیا رفت و دست‌نوشته‌هایش را نه همسرش باقی گذاشت. کتاب‌هایی که از سری سخنرانی‌های نورتن در سال‌های گذشته در ایران ترجمه شده‌اند به ترتیب انتشار از این قرارند:

۱. شش یادداشت برای هزاره‌ی بعدی، ایتالو کالوینو، ییل، گلستان، چاپ نخست، کتاب مهناز، ۱۳۷۵.
۲. این هنر شعر، خورخه لویس بورخس، میمنت میرزاخان، اما متین رزم، چاپ نخست، نشر نیلوفر، ۱۳۸۱.
۳. رمان نویس ساده‌نگر و رمان نویس اندیشمند، اورهان پاموک، علیرضا سیف‌الدینی، چاپ نخست، نشر نیلوفر، ۱۳۹۲.

۱. این کتاب هم‌اکنون در نشر مرکز منتشر شده است.

۲. این کتاب هم‌چنین با ترجمه‌ی عین‌اله غریب با عنوان باو بی تکلف در نشر نگاه منتشر شده است.